

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2024-4-041 (Devralma)  
Karar Sayısı : 24-50/1130-487  
Karar Tarihi : 28.11.2024

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Birol KÜLE  
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,  
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK, Rıdvan DURAN

**B. RAPORTÖRLER** : Yakup GÖKALP, Rabia BALTACI, Esranur DOĞAN

**C. BİLDİRİMDE**

**BULUNAN** : - POCA Bilişim Teknolojileri Anonim Şirketi  
Temsilcileri: Av. Arpat Burçak ŞENOCAK,  
Av. İklim Gülsün AYTEKİN, Av. Ecem Nur AKSOY ÖZERDEN  
Büyükdere Caddesi No: 175 Ferko Signature A Blok Kat 16  
Şişli/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Mevcut durumda dolaylı olarak Oyak Yatırım Menkul Değerler AŞ tarafından kontrol edilen POCA Bilişim Teknolojileri Anonim Şirketi ile Renault SAS'ın tek kontrolünde bulunan RCI Banque SA arasında sigorta acentesi olarak faaliyet gösterecek bir ortak girişimin kurulması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 26.09.2024 tarihli ve 56718 sayılı yazı ile intikal eden ve eksiklikleri 17.10.2024 tarihli ve 57753 sayılı, 08.11.2024 tarihli ve 58732 sayılı ve 25.11.2024 tarihli ve 59404 sayılı yazılar ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 26.11.2024 tarih ve 2024-4-041/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

**G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

- (4) Başvuruda, hâlihazırda dolaylı olarak Oyak Yatırım Menkul Değerler AŞ (OYAK YATIRIM) tarafından kontrol edilen POCA Bilişim Teknolojileri Anonim Şirketi (POCA) ile Renault SAS'ın tek kontrolünde bulunan RCI Banque SA (RCI) arasında sigorta acentesi olarak faaliyet gösterecek tam işlevsel bir ortak girişim kurulmasına ilişkin işleme 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirime konu işlemin temelini POCA ve RCI arasında 19.09.2024 tarihinde imzalanan İşbirliği Sözleşmesi (Sözleşme) oluşturmuştur. Başvuru konusu işleme izin verilmesi sonrası, POCA ve RCI arasında sigorta acentesi olarak faaliyet gösterecek tam işlevsel bir ortak girişim kurulacaktır.
- (6) 2010/4 sayılı Tebliğ 5. maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Bu tür işlemlerde, işlem taraflarının her biri devralan olarak kabul edilir."* hükmüne yer

verilmiştir. Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 79. paragrafında ise yeni bir ortak girişim kurulması işleminin bir devralma işlemi olarak nitelendirilebilmesi için kurulacak ortak girişimin tam işlevsel olması gerektiği belirtilmiştir. Bu bakımdan, yeni kurulacak bir şirketin ortak girişim olarak nitelendirilebilmesi için ortak kontrol ve tam işlevsellik şartları aranmaktadır.

- (7) Sözleşme'nin 5.5. maddesine göre şirket başlangıç sermayesinin (.....) TL olduğu, anılan sermayenin (.....) TL nominal değere sahip olan ve bir oy hakkını temsil eden (.....) adet nama yazılı paya ayrıldığı anlaşılmıştır. Bu bağlamda, RCI ve POCA'nın her biri Ortio Sigorta Aracılık Hizmetleri Anonim Şirketi'nin (OG) başlangıç sermayesinin %(.....)'sine ve (.....) adet payına sahip olacaktır.
- (8) Sözleşmede, OG genel kurulunun Sözleşme'de belirtilen özel hükümlerde düzenlenen hususlar dışında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) hükümlerine tabi olacağı düzenlenmiştir. Ayrıca Sözleşme'nin genel kurulun işleyişi ve oluşumuna ilişkin bölümünde; yönetim kurulu veya hisse sahiplerinden herhangi birinin talebi üzerine genel kurulun toplanacağı, genel kurulda her bir hisse sahibinin tek bir oy hakkının bulunduğu, genel kurulun oy hakkına sahip hisselerinin %100'ünü temsil eden hissedarlar veya temsilcilerinin hazır bulunması halinde yasal olarak toplanmış sayılacağı, genel kurul kararlarının (.....) ile alınacağı, toplantı veyahut karar nisaplarının sağlanamaması halinde toplantı gündeminde belirtilen hususların ve/veya kararların reddedilmiş sayılacağı, reddedilen kararların Hissedarlar Stratejik Komitesi'nin (HSK) belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde görüşülerek karara bağlanacağı hususları düzenlenmiştir.
- (9) Sözleşme'nin 5.6.2.3. maddesinde, HSK'nin nasıl teşekkül edeceğine ve görevlerine ilişkin hükümlere yer verilmektedir. İlgili madde uyarınca HSK; (.....) Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) ve (.....) RCI tarafından aday gösterilecek (.....) temsilciden oluşacaktır. Anılan madde uyarınca HSK'nin görevleri; OYAK veya RCI tarafından gerçekleştirilen bağımsız denetim sonuçlarını analiz etmek ve gerek görülmesi halinde bu sonuçlar hakkında yönetim kurulunu bilgilendirmek, yönetim kurulu ve/veya genel kurulun karar alması sürecinde kilitlenme yaşanması halinde sürece dâhil olmak ve çözüm bulunamaması halinde konuyu Renault SA (RENAULT) ve OYAK'a havale etmek şeklinde sıralanmıştır.
- (10) Sözleşme'nin 5.6.2 maddesinde ise OG'nin yönetim organları; yönetim kurulu, günlük yönetim ve HSK olarak belirlenmiştir. Sözleşme'nin 5.6.2.1 maddesinde yönetim kurulunun, genel kurul tarafından TTK hükümleri uyarınca seçilen (.....) üyeden oluşacağı, yönetim kuruluna seçilecek üyelerden (.....) RCI tarafından önerilen kişiler arasından, diğer (.....) ise POCA tarafından önerilen kişiler arasından seçileceği, ilk bir yıllık dönemde yönetim kurulu başkanının RCI tarafından aday gösterilen bir yönetim kurulu üyesi, yönetim kurulu başkan yardımcısının POCA tarafından aday gösterilen bir yönetim kurulu üyesi olacağı, sonraki dönemlerde ise yönetim kurulu başkanı ve başkan yardımcısının RCI ve POCA tarafından önerilen yöneticiler arasında dönüşümlü olarak belirleneceği düzenlenmiştir.
- (11) Sözleşme'de, yönetim kurulunun POCA ve RCI tarafından belirlenen adaylardan (.....) hazır bulunması halinde geçerli bir şekilde toplanmış sayılacağı, yönetim kurulu kararlarının POCA ve RCI tarafından belirlenen adaylardan (.....) oy kullanması ve her halükarda toplantıya katılan yöneticilerin tamamının olumlu yönde oy kullanması halinde geçerli olacağı, yönetim kurulu toplantı yeter sayısının sağlanamaması veyahut da oy birliği sağlanamaması dolayısıyla bir kararın reddedilmesi halinde tarafların ilgili hususları karara bağlanmak üzere HSK'ye taşıyabilecekleri düzenlenmiştir. Buna ilaveten dosya kapsamında elde edilen bilgilerden, yönetim

kurulunun alacağı kararlar bakımından tek bir karar nisabının öngörüldüğü, stratejik karar ve diğer kararlar şeklinde bir ayrıma gidilmediği tespit edilmiştir.

- (12) Yukarıda sunulan Sözleşme hükümleri incelenmiş; genel kurulda karar alınabilmesi hususunun (.....) şartına bağlandığı, yönetim kurulunda alınacak kararlar bakımından stratejik kararlar ve diğer kararlar şeklinde bir ayrıma gidilmediği, bu kapsamda tek bir karar nisabının öngörüldüğü, bu bağlamda yönetim kurulu kararlarının POCA ve RCI tarafından belirlenen adaylardan (.....) oy kullanması ve her halükarda toplantıya katılan yöneticilerin tamamının olumlu yönde oy kullanması halinde geçerli olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda, planlanan işlem sonrasında gerek stratejik gerekse genel nitelikli kararların alınmasında her iki tarafın da olumlu oyuna ihtiyaç olacağından OG'nin POCA ve RCI tarafından ortak kontrol edileceği anlaşılmıştır.
- (13) Başvurunun 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olarak değerlendirilmesi için aranan diğer kriter ise üzerinde ortak kontrol tesis edilen işletmenin tam işlevsel olmasıdır. Kılavuz'un 78. paragrafı ve devamında bir ortak girişimin tam işlevsel olarak nitelendirilebilmesi için bağımsız olarak faaliyet göstermeyi mümkün kılacak yeterli kaynaklara sahip olma, ana şirketlerin belirli bir işlevi ötesinde faaliyet gösterme, satma ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olmama ve kalıcı olarak faaliyet gösterme gibi nitelikleri haiz olması gerektiği belirtilmektedir.
- (14) Başvuruda, taraflarca OG'nin kuruluş amacının sigorta acentesi olarak faaliyet göstermek olduğu, bu kapsamda faaliyetlerini yürütmek açısından ana teşebbüslerden bağımsız olduğu, bu doğrultuda kendi ticari politikasını kendi stratejik planı ve yönetim kurulu tarafından kabul edilecek kararlar çerçevesinde özerk bir şekilde yürüteceği, uzun vadede faaliyetlerini sürdürebilmek adına kendi muhasebe, personel ve yönetim organına sahip olacağı ifade edilmiştir. İlaveten, OG'nin ana şirketleri için belirli bir işlevin ötesine geçen faaliyetlere sahip olacağı, bu doğrultuda sigorta aracılığına ilişkin ilgili mevzuat ve Sözleşme'ye uygun olarak her türlü sigorta faaliyetine aracılık edeceği belirtilmiştir.
- (15) Ana teşebbüsler ile OG arasında hiçbir satın alma ilişkisinin bulunmayacağı, OG'nin tedarik kaynağının ve hedef müşterilerinin ana teşebbüslerden ziyade sigorta şirketleri olduğu, ancak OG'nin başlangıçta MAİS Motorlu Araçlar İmal ve Satış AŞ (MAİS) ağından herhangi bir araç, mal veya hizmet satın alan ve ilgili araç, mal veya hizmetler için sigorta teminatı almak isteyen kişilere hizmet sunacağı, öte yandan Sözleşme'nin 5.4 ve 5.6.2.1 maddeleri uyarınca yönetim kurulu tarafından OG'nin faaliyet kapsamının MAİS ağı müşterileri ile sınırlı olmaksızın diğer sigorta ürünlerini de kapsayacak şekilde genişletebileceği ifade edilmiştir.
- (16) Bunun yanı sıra Sözleşme'nin "Hizmet Anlaşmaları" başlıklı 7. maddesinde OG'nin acentelik faaliyetlerine hızlı bir şekilde başlayabilmesi için başlangıçta OYAK ve Grup Şirketleri (OYAK GRUBU) iştiraki olan İndisol Bilişim ve Teknoloji Hizmetleri AŞ'den (İNDİSOL) on iki ayı aşmayan bir süre için bilişim teknolojileri (IT) hizmeti satın alması konusunda RCI ve POCA'nın anlaşabileceği, bu süre zarfında en uygun IT hizmet sağlayıcısını bulmak adına bir ihale çağrısı başlatılacağı ve hizmet alımından doğan masrafların OG tarafından karşılanacağı ve OG'nin kısa ve sınırlı bir süre için kurulmadığı, faaliyetlerinin sınırsız süreli olacağı, bu doğrultuda kalıcı bir şekilde faaliyet göstermeyi amaçladığı ifade edilmiştir.
- (17) Kurulacak olan OG'nin satış ve satın alma ilişkisi bakımından ilk etapta ana şirketler tarafından ortak kontrol edilen MAİS ağı kapsamında acentelik faaliyetlerini sürdüreceği ve IT hizmeti bakımından ilk bir yıllık sürede ana teşebbüslerden OYAK GRUBU iştirakinden hizmet alacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda OG ile ana şirketler

arasındaki ticari ilişkinin OG'nin tam işlevselliğine menfi bir etkisinin olup olmadığı hususu incelenmiştir.

- (18) Kılavuz'un 85. paragrafında; "... Ortak girişimin sadece bir başlangıç süresi için faaliyetlerinde neredeyse tamamen ana şirketlerine yaptığı satışlara veya onlardan yaptığı alımlara bağlı olması normalde tam işlevsellik niteliğini etkilemez. Bu tür bir ilişki ortak girişimin pazarda yer edinmesi için gerekli olabilir. Ancak, söz konusu pazara özgü koşullara bağlı olarak, normal şartlarda bu süre üç yılı geçmemelidir." ifadeleri yer almaktadır. Buna ek olarak Kılavuz'un 89. paragrafında; "Ortak girişimin ana şirketlerinden yaptığı alımların değerlendirilmesinde, ortak girişimin ilgili ürünlere sağladığı katma değer önemlidir. Eğer ortak girişimce alınan mal ya da hizmete düşük bir değer katılıyorsa ortak girişimin tam işlevselliği şüphelidir. Bu gibi bir durumda, ortak girişim daha çok bir ortak satış temsilciliğine benzetilebilir." ifadeleri yer almaktadır. Ayrıca Kılavuz'un 90. paragrafında; "Bir teşebbüsün bir alım-satım piyasasında tam işlevsel bir ortak girişim teşkil etmesi için, gerekli donanımına sahip olması ve tedariklerinin büyük bir kısmını sadece ana şirketlerinden değil başka rakip kaynaklardan da temin etmesinin muhtemel olması gereklidir." ifadeleri yer almaktadır.
- (19) Bu kapsamda ana şirketlerden yapılan satın almalar bakımından, ortak girişimin ticari faaliyetlerinde ana şirketlerinden bağımsız olabilmesi için iki kriteri sağlamalıdır. İlki, ortak girişimin ana şirketlerden satın aldığı ürün veya hizmete önemli ölçüde katma değer sağlayıp sağlamadığı hususudur. Eğer ortak girişim ana şirketlerden sağladığı ürüne veya hizmete düşük bir katma değer sağlamaktaysa, Kılavuz'da bahsedildiği üzere ortak girişimin tam işlevselliği şüpheli olacaktır. İkincisi ise ortak girişimin ana şirketlerden tedarik ettiği ürünleri başka kaynaklardan sağlaması yönünde herhangi bir engelin bulunup bulunmaması ve ana şirketlerden tedarik ettiği ürünlerin OG'nin toplam tedarik ettiği ürünler içerisindeki payıdır. OG'nin OYAK GRUBU'ndan tedarik edeceği ürünler bakımından bu iki kriteri sağlayıp sağlamadığı incelenmiştir.
- (20) Dosyada elde edilen bilgilerden; OG'nin başlangıçta MAİS ağı üzerinden araç, mal veya hizmet satın alan müşterilere sigorta ürünlerini pazarlamayı hedeflediği; ancak ilerleyen dönemlerde yönetim kurulu kararları doğrultusunda hem ürün portföyünün hem de dağıtım ağının genişletilebileceği anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra OG'nin pazara girişini hızlandırmak adına bir yıl ile sınırlı olmak üzere OYAK GRUBU iştiraki İNDİSOL'den IT hizmeti tedarik edileceği ve bu kapsamda oluşacak masrafların OG tarafından karşılanacağı tespit edilmiştir.
- (21) Ana şirketler ile OG arasındaki ticari ilişkinin kısa süreli olduğu, yönetim kurulunun OG'nin faaliyet kapsamını genişletmek yetkisine sahip olmasından hareketle OG'nin ana şirketlerin ötesinde faaliyette bulunma yetisine sahip olduğu ve bu doğrultuda söz konusu ticari ilişkinin OG'nin tam işlevselliğine menfi bir etkisinin olmadığı anlaşılmıştır. Nitekim Kurulun *Celenase/Blackstone*<sup>1</sup>, *Itochu/Hitachi*<sup>2</sup> ve *İGA*<sup>3</sup> kararlarında, ortak girişim ile ana şirket arasında beş yıl boyunca devam etmesi planlanan bir satın alma ilişkisinin, ortak girişimin tam işlevsel sayılmasına engel olmayacağı değerlendirilmiştir.
- (22) İlaveten OG, sigorta acenteliği faaliyetleri kapsamındaki ürünleri MAİS ağı üzerinden gelecek müşterilere arz etmeyi planlarsa da hizmet kalitesinin artması, hizmetin daha hızlı sunulacak olması ve dağıtımda etkinliğin sağlanması gibi hususlar OG'nin ana şirketlerden temin ettiği ürünler üzerinde katma değer yaratacağı değerlendirilmiştir.

<sup>1</sup> Kurulun 28.11.2017 tarihli ve 17-39/623-270 sayılı kararı.

<sup>2</sup> Kurulun 15.12.2022 tarihli ve 22-55/857-355 sayılı kararı.

<sup>3</sup> Kurulun 19.12.2019 tarihli ve 19-45/769-331 sayılı kararı.

- (23) Dosya kapsamındaki bilgilerden; yönetim kurulunun hizmet ağının genişletilmesi yönünde karar alabilmesi, ana şirketlerden satın alınacak IT hizmetinin bir yıllık bir süreyle sınırlı olması ve ana şirketler ile OG arasında herhangi bir münhasırlık anlaşmasının bulunmaması hususları birlikte değerlendirilmiş ve OG'nin ticari faaliyetlerinde ana şirketlerinden bağımsız olabilmesi için aranan iki kriteri sağladığı anlaşılmıştır.
- (24) OG'nin yeterli finansman ve uzman kaynağına sahip olması, ana teşebbüslerin belirli bir işlevini yerine getirmenin ötesinde faaliyette bulunma yetisine sahip olması, ana şirketlerden bağımsız olarak faaliyet gösterecek olması ve kalıcı olarak faaliyet göstermeyi hedeflemesi hususları ile OG'nin bağımsız olarak faaliyet göstermesine imkân tanıyacak düzeyde kaynağa sahip olacağı, işlem taraflarından bağımsız olarak faaliyet göstereceği ve kalıcı olarak faaliyet göstermeyi planladığına ilişkin hususlar birlikte değerlendirilmiş olup kurulması planlanan OG'nin tam işlevsel olduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla başvuru konusu işlem, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında tam işlevsel bir ortak girişimdir. Tarafların cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde belirtilen eşikleri aşması nedeniyle bildirim konusu işlem, Kurulun iznine tabidir.
- (25) 2010/4 sayılı Tebliğ'de etkilenen pazar, *"Bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve a) Taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında ticari faaliyette bulunduğu (yatay ilişki), b) Taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu (dikey ilişki), ilgili ürün pazarları, etkilenen pazarları oluşturmaktadır."* şeklinde tanımlanmaktadır.
- (26) Finansal teknoloji kuruluşu olan POCA; dijital cüzdan gibi dijital finans ürünleri ve uygulamaları alanında faaliyet göstermektedir. RCI ise finansman, finansal kiralama ve finansal kuruluş olarak faaliyetlerini yürütmektedir. RCI, profesyonel müşteriler için mobilite çözümleri sunmakta olup yeni araçlar, ikinci el araçlar ve yedek parça envanterlerini finanse ederek kısa vadeli nakit ihtiyaçları için destek sağlamaktadır. RCI bunun yanı sıra Fransa'da sigorta aracılığı faaliyeti de yürütmektedir. Bununla birlikte, RCI'nin ORFİN Finansman Anonim Şirketi (ORFİN) dışında Türkiye'de sigorta ürünleri dağıtım sektörlerinde doğrudan veya dolaylı olarak faaliyetinin bulunmadığı, RCI ve iştiraklerinin (.....) belirtilmiştir.
- (27) OYAK GRUBU Türkiye'de maden metalürji, çimento, otomotiv, lojistik, enerji, gıda, tarım, hayvancılık, kimya ve finans sektörlerinde faaliyet göstermektedir. OYAK GRUBU, finans sektöründe iştirakleri aracılığıyla faaliyet göstermektedir.
- (28) Öte yandan RENAULT ise küresel çapta otomotiv, satış finansman ve mobilite hizmetleri kapsamında yeni araçlar, binek otomobiller ve hafif ticari araçlar da dâhil olmak üzere birçok farklı modelden oluşan otomobil, otomobil yedek parçalarının üretimi ve satışı ile araç paylaşımı, kısa dönem araç kiralama gibi sürdürülebilir mobilite hizmetleri alanında faaliyet göstermektedir.
- (29) OYAK GRUBU'nun sigorta brokerliği alanında faaliyet gösteren iştiraki OYAK Grup Sigorta ve Reasürans Brokerliği Anonim Şirketi (OGS) ile sigorta acenteliği pazarında faaliyet göstermesi öngörülen OG arasında herhangi bir yatay/dikey örtüşme olup olmadığı hususu; anılan hizmetlere yönelik yasal düzenlemeler, akabinde bu hususa ilişkin Avrupa Komisyonu (Komisyon) kararları dâhilinde incelenmiştir.
- (30) Bu kapsamda sigorta hukukuna ilişkin temel yasal düzenlemelere yer verilen TTK'nin 1401. maddesinde sigorta sözleşmesinin, sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan rizikonun meydana gelmesi hâlinde

bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı yükümlendiği sözleşme olduğu belirtilmiştir.

- (31) 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu (5684 sayılı Kanun) uyarınca sigortacılık faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilen ve sigorta menfaatini sözleşmede öngörülen rizikolara karşı korumayı üstlenen taraf sigortacı; sigorta sözleşmesini akdeden ve prim ödeme borcunu üstlenen taraf sigorta ettiren; sigorta sözleşmesi ile menfaatleri güvence altına alınan kişi/ler de sigortalıdır.
- (32) Sigorta şirketleri, ürünlerini doğrudan pazarlama yoluyla internet, telefon, satış ofisi gibi kendi dağıtım kanalları üzerinden satabilmektedir. Bunun yanı sıra sigorta şirketleri satış, üretim, hasar takibi, risk ve hasar hakkında bilgi sahibi olmak ve gerektiğinde müşteriye ulaşabilecek yakınlıkta olmak amacıyla sigorta araçlarından yararlanmasi söz konusu olabilmektedir. Karmaşık olan sigorta ürünleri bakımından müşteriler, ihtiyaçları olabilecek teminatları, piyasada önerilen hangi teminatın şart ve koşullarının uygun olduğunu, rakip tekliflerin farklarını ve sigortacının satın alınan riski karşılama gücü olup olmadığını değerlendirmek açısından sigorta ilişkisinin kurulması sırasında aracıya ihtiyaç duyabilmektedir.
- (33) Bu kapsamda sigortacılık hizmetlerinin sunulmasında, ürünün müşteriye ulaştırılması aşamasında sigorta şirketinin herhangi bir aracıya başvurmaksızın müşteriyle iletişime geçtiği doğrudan dağıtım kanalı ile şirketin bir ya da daha fazla aracı vasıtasıyla müşteriyle iletişime geçtiği dolaylı dağıtım kanalı olmak üzere iki farklı satış kanalı bulunmaktadır. Doğrudan dağıtım kanalı; sigorta şirketlerinin kendi organizasyonu ile poliçenin satışını yaptığı doğrudan satış ile herhangi bir aracı kullanmaksızın müşteriye yaptıkları doğrudan satış ve herhangi bir aracı kullanmaksızın gerçekleştirilen doğrudan pazarlama olmak üzere iki ayrı yöntemi ihtiva etmektedir. Dolaylı dağıtım kanalı ise sigorta şirketleri ile müşterilerin doğrudan karşılaşmadığı, ikili ilişkilerin aracılar vasıtasıyla yürütülmesidir.
- (34) Sigorta sektöründeki dolaylı dağıtım kanalları genel olarak acente, broker ve banka olmak üzere üç temel kanal üzerinden işlemektedir. Bu bağlamda sigortacılık faaliyetinin yürütülmesi bakımından kanunen aracı sıfatı taşıyan sigorta acentesi, 5684 sayılı Kanun'un 2. maddesinde; *"Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişi"* olarak tanımlanmıştır. Sigortacılık faaliyetinin gerçekleştirilmesi bakımından aracı sıfatına taşıyan broker ise aynı maddede; *"Sigorta veya reasürans sözleşmesi yaptırmak isteyenleri temsil ederek, bu sözleşmelerin yaptırılacağı şirketlerin seçiminde tamamen tarafsız ve bağımsız davranarak ve teminat almak isteyen kişilerin hak ve menfaatlerini gözeterek sözleşmelerin akdinden önceki hazırlık çalışmalarını yürütmeyi ve gerektiğinde sözleşmelerin uygulanmasında veya tazminatın tahsilinde yardımcı olmayı meslek edinen kişi"* olarak ifade edilmiştir. 5684 sayılı Kanun ile aracılık sıfatı yalnızca acente ve broker ile sınırlı olarak ele alınmış olmakla birlikte Kanun'un "Sigorta acenteleri" başlıklı 23. maddesinde, bankalar ve özel kanunlarla kurulup kendilerine sigorta acenteliği faaliyetinde bulunma imkânı tanınan kuruluşlar bakımından özel düzenlemelere yer verilerek bankaların da esasen sigorta acentesi vasfıyla faaliyet gösterebileceği hüküm altına alınmıştır.

- (35) Sigortacılık hizmetlerinde aracı konumunda olan acente ve broker arasında birtakım farklılıklar bulunmaktadır. Sigorta acenteleri, bir veya birkaç sigorta şirketini temsil edip söz konusu şirketlerin ürünlerini sunarken; brokerler sigorta brokeri ve/veya reasürans brokeri olmasına bağlı olarak sigorta sözleşmelerinde sigortalıları (müşterileri); reasürans sözleşmelerinde sigorta şirketlerini temsil edebilmektedir. Sigorta acentesi, sigorta ürünü satışı gerçekleştirmekte ve poliçe tanzim etmektedir. Sigorta brokeri ise, temsil ettikleri kişiler için sigorta şirketlerinden karşılaştırmalı fiyatları almakta, müşterisine sunmakta ve uygun bulunması halinde sigorta sözleşmesinin kurulabilmesi için kendisine verilen yetki dâhilinde işlem yapmaktadır<sup>4</sup>. Acenteler, sigorta şirketi tarafından belirlenen komisyon oranları üzerinden gelir elde ederken brokerler, sigorta şirketlerinden aldıkları komisyonlar veya sigortalıdan aldıkları hizmet bedelleri üzerinden gelir elde edebilirler.
- (36) Sigorta acenteleri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) nezdinde levhaya kayıt olarak faaliyet gösterirken; brokerler, 27.05.2015 tarih ve 29368 sayılı Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliği uyarınca Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan (SEDDK) ruhsat alarak faaliyetlerine başlamaktadır. Acentelik faaliyetleri TTK ve 5684 sayılı Kanun kapsamında, brokerlik faaliyetleri ise 5684 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikler kapsamında düzenlenmiştir. Buradan hareketle sigorta acenteliği faaliyeti ile broker'lık faaliyetlerinin ayrıştığı ve ikame olarak kabul edilemeyeceği anlaşılmıştır.
- (37) Nitekim Komisyonun *Marsh&McLennan Companies/Jardine Lloyd Thompson Group* kararı<sup>5</sup> kapsamında yapılan pazar araştırmasının neticesinde, özellikle de kurumsal müşteriler söz konusu olduğunda diğer sigorta aracıları tarafından sunulan hizmetler ile sigorta brokerları tarafından sunulan hizmetlerin ikame olarak kabul edilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır. Benzer şekilde Komisyonun *Marsh&McLennan/Sedgwick* kararında<sup>6</sup>, kurumsal müşterilerin brokerlar tarafından sunulan hizmetler ile diğer sigorta aracıları tarafından sunulan hizmetleri ayrı iki ürün olarak gördüğü tespiti yapılmıştır. Komisyon kararlarından hareketle, brokerlar ile diğer sigorta aracılarının ve özellikle işbu dosya bakımından önem arz eden sigorta acentelerinin ayrı pazarlarda faaliyet gösterdikleri ve rekabet içerisinde olmadıkları değerlendirilmiştir.
- (38) Yukarıda da belirtildiği üzere sigorta acenteliği ve sigorta brokerliği; hukuki düzenlemeler, hizmet sunulan taraflar, müşteri tercihleri, sigorta pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin görüşleri ve Komisyon kararları doğrultusunda uygulama açısından farklılıklar içermesi dolayısıyla farklı dağıtım kanallarıdır. Bu kapsamda OYAK GRUBU'nun sigorta brokerliği faaliyeti gösteren iştiraki OGS ile sigorta acenteliği alanında iştigal etmesi öngörülen OG'nin faaliyetleri arasında herhangi bir yatay/dikey örtüşmenin olmadığı anlaşılmıştır.
- (39) Buna ek olarak; bankacılık ve sigorta dağıtımı alanlarında faal RCI ile sigorta acenteliği alanında faaliyet göstermesi öngörülen OG arasında kredi veya sigorta acenteliği hizmetleri bakımından herhangi bir örtüşmenin meydana gelip gelmeyeceği hususu incelenmelidir. Bu bağlamda, RCI'nin Türkiye'de bankacılık alanına özgü herhangi bir faaliyetinin bulunmaması ve (.....) hususları dikkate alındığında planlanan işleme izin verilmesi halinde Türkiye pazarı bakımından RCI'nin bankacılık faaliyetleri ile OG'nin faaliyetleri arasında herhangi bir örtüşmenin mevcut olmayacağı değerlendirilmiştir.

<sup>4</sup> Kurulun 23.01.2020 tarihli ve 20-06/61-22 sayılı kararı.

<sup>5</sup> Komisyon'un 22.03.2019 tarihli, M.9196 sayılı *Marsh&McLennan Companies/Jardine Lloyd Thompson Group* kararı, 14-15. paragrafları.

<sup>6</sup> Komisyon'un 23.10.1998 tarihli, IV/M.1307 sayılı *Marsh&McLennan / Sedgwick* kararı, 13. paragrafı.

- (40) Ek olarak, işlem taraflarından OYAK GRUBU ve RENAULT'un ortak kontrolünde bulunan ve sigorta acenteliği alanında faaliyet gösteren ORFİN ile OG arasında yatay bir örtüşmenin bulunduğu değerlendirilmiş olup anılan teşebbüsler arasındaki örtüşmenin pazardaki rekabet üzerindeki etkisi incelenmiştir.
- (41) Türkiye Sigortalar Birliği (TSB) tarafından 2023 yılında yayımlanan raporda, sigorta acentesi kanalında prim değerinin 264.306.645.850TL olduğu ve ORFİN'in 2023 yılı sigorta acentesi kanalında sahip olduğu prim değerinin tüm sigorta primleri dikkate alındığında pazar payı olarak karşılığının %(.....) olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca SEDDK'nin 2023 yılı Faaliyet Raporu'na göre Türkiye'de 2023 yıl sonu itibarıyla faaliyet ruhsatına sahip sigorta ve reasürans brokerinin 195 adet, levhaya kayıtlı sigorta acentesi 18.031 adet olduğu; acentelerin 6.555 tanesinin gerçek kişi, 11.476 tanesinin ise tüzel kişi acente olduğu belirtilmektedir<sup>7</sup>.
- (42) Bu kapsamda ORFİN'in sigorta acenteliği pazarındaki pazar payının ihmal edilebilir düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Pazara girişin önünde herhangi bir engelin bulunmaması ve ilgili pazarda çok sayıda rakip teşebbüsün faaliyet göstermesi hususları da göz önünde bulundurulduğunda bildirim konusu işleme izin verilmesi durumunda vücut bulacak yatay örtüşmenin herhangi bir rekabet endişesine yol açmayacağı anlaşılmıştır.
- (43) Yukarıda yer verilen inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, bildirim konu işlem ile başta hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir pazarda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmiş ve işleme izin verilmesine karar verilmiştir.

---

<sup>7</sup> <https://www.seddk.gov.tr/upload/Faaliyet%20Plan%C4%B1.pdf> Erişim Tarihi: 19.11.2024.

## H. SONUÇ

- (44) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.